

si qaljupan a kakudan ata tavevean na payuan i pasa kanadun a pana

cinunan, pinatarevan. azua pinaka cinunan nimitja kai a payuan, rualap ta sacemel a patarevan.

cinunan nuaya sini paqulidan a pupacugan, inia manu kisan qemaljup. mavan nu kipulaing ta qucalj ata kadjunungan. macaqu a kilangeda ta na kadjunungan katua na qucalj a kakaiyan.

cinunan mavan nu caquan, picul, saljemedj, rinureru a pina tjarangadan. nekanu iraian ata ramiljan, tjalja kemeljangen tua paqaljaj, pasekuletj, ata pasangauv a caucau.

cemuljev, kikeljang, rakac ata miljenger, kentalj mavan nua na cinunan a kinakemudan. azua mipuljuan katua sapuljuan nua cinunan a tjalangadan atuz picul a pinaka sizuan.

nu uri kitulu tu masan cinunan, puljau i kitulu ta temezeng a kikaljava. avannu siaya aza kiratam tua maka qucalj a pacugan, djemaladjalan kituluan tua kakudan na cinunan. tatuluan a patagilj ta qemaljup.

kasicuayan nu qemaljup savid a ta qinaljanaljan. a tja vuvuanga, nu ita cavelj kimaya putjelu a seman palisian nu qemaljup. pinaka mavesuang aya. azua

kicapil a mapuljat uqaljai i qinaljan. si pudjalan nua parakaljay vaik a emaljealje a qemaljup. azua pinetj a putjelu a qemaljup, nu pasuvililj tua kalja tjugutan, pitjaisangas ta masalut, ata maka kiljumay.

azua valisen nu djemaljun ta siva,alu a cavilj, patagilj a malang ta panaq, kitulu a qemaljup. tjalju ta tapuluq sa drusa ata tapuluq sa tjelu a cavilj, kitulu anga ta seman tiveljatan. nu tjausipuita vaik a kicaciuran a qemaljup, vaikanan a kikapalisi a pisangas ta pulingauv. ayain ta cuqelalj ata qaljic nua dridri(qacang) a patjavang,a kialjing ta malap ta sacemel ulja marurerur i tilju.

nuna malap ta vavui ta venan,avan nu sinikuletj nua qemati; ljakua nu paluqilj,maljia neka tu ita inalap. nu matazua kiricing tu ita sa kacui a ma qinaljan, sinan paru na malap ta sacemel. nu djemuljun i qinaljan,uri cegeten anan a pulingauv tu palisi ta kiqeceng ta vavak nua nakuyakuya.

nu kitulutulu, na kigetjem ta kakituluin ata patjaita a sikalakudan. azua sangasan a kakituluin mavan za pudringai,sana kigalju a temavak,izua pusi kemeljangan ta qeljuqelju kakane nua sacemel. pualang ta ngadan nua kadjunungan, tideq nua qinaljan... avan nu kakituluin nua tjau kiratam.

排灣族狩獵文化與社會－以金崙河流域為例

cinunan－是獵人的意思。

獵人本質不是狩獵，而是一個自然與土地的溝通者，能聽得懂土地和自然語言的人。

cinunan 是能力、武力、智慧、豐厚的象徵，沒有自私和利益，最知道崇敬、感恩與分享的人。

追蹤、辨認、意志和冷靜、果斷是 cinunan 應有的本能，而孤獨和寂寞是 cinunan 精神和力量的最大來源。

要學做一個 cinunan，就要學會等待的耐性，學習追求知識和智慧是成為 cinunan 應修煉的課程。

狩獵多採集體行獵的方式，祖字輩時期，每年有三次定期的儀式性狩獵。部落的男性在祭司的引導下作為期一天的團體狩獵。三次舉行的時段是播種祭之後、小米收穫祭前及收穫油芒後。

男孩用弓箭玩具學習狩獵技巧，到了十二、三歲被訓練製作弓箭的技術。青少年初次狩獵會先請巫師作祭祀，用豬骨、豬皮作為祭品，以祈求獵獲物豐收。

獵得山豬、水鹿為吉祥之兆；若空無一物，沒有獵獲，就採一支樹枝回部落，代表獵獲的象徵物；歸返部落後，要請巫師來家裡做驅趕鬼靈的祓禳祭。

學習過程，要全神貫注每一個動作，初學由施放陷阱開始，慢慢養成。辨識獵徑、動物，食用植物、記取土地名字、傳統領域的界線，也是初獵者要認識學習的。

文章作者

黃俊明 vikar pakaljangud